

*Gällivarenappet, 22 april.
Sveriges största!*

Foto: Kjell E Lundberg

Kommunbladet
25 år

Malmberget planeras

sid 5-7

**Medborgar-
kontor i
bokbussen**

sid 3

Kungen kommer 1:a april!

I Gällivare trakter...

Kommunbladet har en kunglig prägel denna gång. Vi utkommer två månader före planerad utgivning p.g.a. av kungens besök i vår kommun. Men det är ju något extra när en ort får besök av kungen. Det blir fest och programmet den 1:a april har, tycker jag, fått en folklig prägel. Givetvis satsar vi på två sidor om kungabesöket och Svante Lindqvist har skrivit sin krönika om "kommer kungen"?

Jag kan också se tillbaka på ett lyckat Öppet hus på kommunhuset. 2200 personer kom och fick uppleva kommunens olika verksamheter. Och den norska fiskesoppan var en verklig höjdpunkt.

Kommunbladet firar 25 år och en tävling är på sin plats. Det blir en lite annorlunda tävling som vill få fram dina kunskaper om människorna i vår kommun. 25 år sätter sina spår på några av oss, men andra ser ut precis som förr.

Mina populära recept väcker alltid intresse från läsarna. Jag har använt lite speciella uttryck som mjöl efter behag och lite på höft. Det har tydligen varit lite svårt för ovana kockar så denna gång har jag tagit ett matrecept från 1938 av Anna Grahn-Scharin ägare till Järnvägshotellet och Berta Östman hushållslärare. Jag har valt "kötsoppa på ren med klimp";

1 kg. bog, bringa	Klimp:
4 lit. vatten	2 kkp mjöl
salt	1 kkp mjölk
2 morötter	salt
1 liten kålrot	socker
1 palsternacka	
1 purjölök	
4 potatisar	

Alla ingredienserna blandas tillsammans till en smet, som med en stor sked lägges i buljong eller saltat vatten, vilken därefter får koka 10 min. Köttet vattnas dagen förut,

hugges i jämna bitar och påsättes i kallt vatten. Får sedan stå under jämn kokning, skummas ett par gånger under tiden. Rotsakerna tvättas och putsas. När köttet kokat ungefär 2 timmar, nedlägges rotsakerna och det hela får koka till rotsakerna äro mjuka. Köttet och rotsakerna upptages och skäres i lagom stora bitar, som sedan lägges tillbaka i buljongen. Sist tillsättes den i en särskild panna kokta klampen och soppan är färdig att serveras.

Min bild denna gång är Kjell E Lundbergs foto på Berry Kurkkios Tjäderspel. Du är välkommen att besöka kommunhusets foajé och se på ett konstverk som har fått högsta betyg.

Lars Israelsson

550 personer samlade till ett möte om att rädda välfärden och kommunens framtid.

Foto: Lars Sundvall

550 personer deltog i manifestationen

Välfärden i Gällivare kommun är hotad. Hotet kommer från en utredning som vill kraftigt minska statsbidraget till kommunerna. Detta fick 550 personer att komma till ett möte som kraftigt fördömde utredningens förslag. En skinnbuckavle skrevs under av kommunalrådet Ulf Rehnberg som senare har skickats runt bland alla kommuner i Norrbotten. Nu är det bara att vänta och se vad regeringens förslag kommer att ge för effekter för Gällivare kommun.

eter Gällivare Nyheter Gällivare Nyheter Gälliva

Insamling till Kirovsk

Kirovsk kommun vår vänort i Ryssland berättade vid sitt besök i förra veckan att de gärna vill att Gällivareborna samlar in saker som deras invånare behöver. Listan upptar kläder för barn i ett barnhem, leksaker för barn i 4-10 års åldern, idrotts- samt kontorsutrustning. Pensionärer behöver varma morgonrockar, kläder och skor samt engångssprutor för att i hemmen lämna hjälp till äldre personer.

En pensionär från Kirovsk får lite livsmedel som insamlats i Gällivare

Gruvavfall samlade många

Vid en miljökonferens vid marknaden presenterade Boliden sitt förslag till återställningsplan av slammagasinet vid Aitik. Det kommer i framtiden bli en 400 djup sjö och ett magasin som sträcker sig över ett stort område. Men diskussionen vid konferensen var vad händer med det avfall som finns i magasinerna. Naturvårdsverket kommer under våren att säga sin mening om Aitik's återställningsplan.

Parkeringsplatser för handikappade

Kommunala handikapprådet vädjar att man skall respektera de handikappades parkeringsplatser. De är endast avsedda för funktionshindrade personer som har tillstånd att använda dem.

Landsbygdsråd bildas

Nu är det dags att "dra igång" ett landsbygdsråd i Gällivare kommun. Det har kommit önskemål från några byar om att skapa ett landsbygdsråd. Dessutom har en motion behandlats i kommunfullmäktige. Beslutet blev att en arbetsgrupp utses med representanter från landsbygden byggdegrupper. Arbetsgruppen fick i uppgift att arbeta fram en strategi för landsbygdsutveckling. I denna strategi skulle arbetssätt, inriktning, budget, tidsplan och utvärdering ingå.

Representanter från alla bygdegrupper på landsbygden kallas till ett stortmöte. Torsdag den 6 april kl 19.00 på Malm Hotell i Malmberget. Vi samlas för att bilda landsbygdsrådet och lägga upp arbetet. Vill du veta mer kan du ringa kontaktpersonerna på Gällivare kommun: Anita eller Gunnel tel 0970-18125.

Skidkul i förskola och skola

Under vintern har det åkt skidor som aldrig förr på förskolorna och skolorna. Ett projekt "Skidkul" med AMF, Norrbottens skidförbund, Svenska riksidrottsförbundet och kommunen har gjort att skidåkningen skall bedrivas i närheten till skolorna. Friskvårdsarbete skall bedrivas i alla åldrar och fler barn skall vilja åka skidor.

Nu är det bara för oss andra att också komma ut i skidspåren och få motion som alla barn har fått i skidkul.

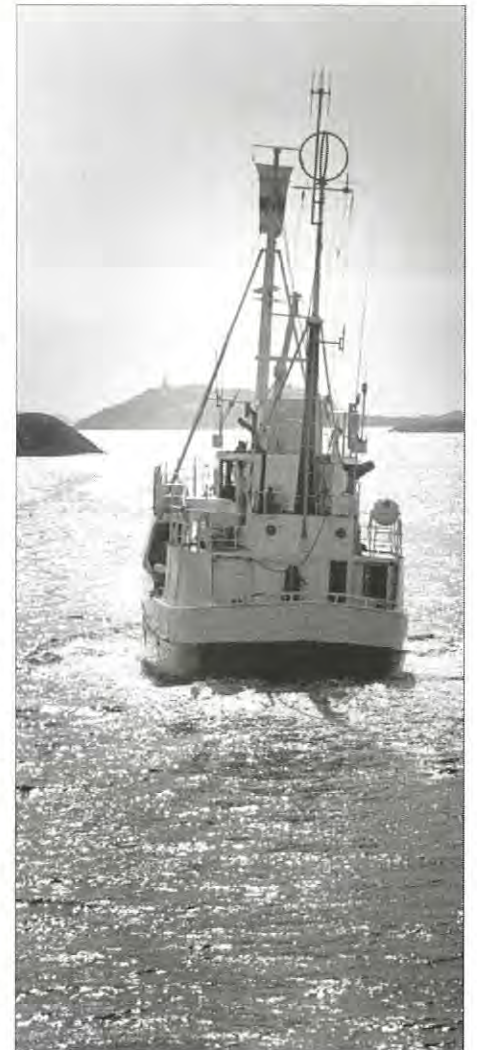

Foto: John Filipsson

Besök på Lofoten

Vågens kommun vill gärna att Gällivareborna besöker deras kommun. Lofoten är som vackrast under våren och kring Norges nationaldag ordnas en resa till Lofoten. Ring 0970-16053 så får du veta mera om resans program samt kostnader

Medborgarkontor i bokbussen

Länsstyrelsen har beviljat Gällivare kommun 550 000 kronor för att utveckla idén med ett medborgarkontor i bokbussen. Landsbygden får därmed möjligheter att ta del av kommunens planer som kommer att finnas i bokbussens dator. Men också möjlighet att få en direktkontakt med politiker och tjänstemän vid sk e-mail.

Projektet startas upp under året och Gällivare blir därmed den första kommunen som använder den moderna informationsteknologi i bokbussen

Film om Friska Gällivare

Gösta Wälivaara, Gällivarebo som bor i Stockholm, kommer att göra en film om Gällivare. Det blir en film med Gösta som upptäckare av Gällivares sevärdheter. Premiär blir till 1:a advent.

Bildspel för skolelever

Kjell E Lundberg och Dan Engman f.d. Malmbergsbor kommer att producera ett bildspel om Gällivare. Bildspelet vänder sig till skolelever och ska ge dem kunskaper om Gällivare kommun

Ny föräldraförening bildad på Mellanområdet

Mellanområdet har fått en föräldraförening som vänder sig föräldrar med barn inom barnomsorgen och skolan. Ordförande är Kenneth Sjöström och ett av deras mål är att få Tallbackaskolan till ett allaktivitetshus.

Det enda du behöver uppge är ditt namn, adress och personnummer och tala om att du inte vill ha reklam. Du kan uppge alla familjemedlemmars namn om ni är flera i samma familj.

Får du ändå direktadresserad reklam kontrollerar du källan som skall finnas angiven på försändelsen. Spärra dina person uppgifter även i detta/dessa register.

Oadresserad direktreklam slipper du genom att sätt upp en tydlig skylt på dörr eller brevlåda med texten: NEJ TACK TILL REKLAM!

Lycka till!

Konsumentvägledaren
Berit Haapaniemi

Konsumenttrutan

Trött på Reklamen?

Skicka Vykort!

In genom brevlådan väller en strid ström av reklam. Ungefär en tredjedel av all post är reklamförsändelser. Dessutom tillkommer massor med annan oadresserad reklam som delas ut till hushållen.

Vi förbrukar ungefär 1 miljon träd och 30.000 ton olja till pappersreklam varje år.

Bara i Sverige utgör reklamkostnaderna per person och år ca 3024:-kr, eller för ett hushåll med två vuxna och två barn drygt 12000:- kronor. Det är dessutom skattade pengar och därför en stor bit av hushållsbudgeten.

Alltså, reklamen kostar oss konsumenter årligen mycket stora summor både i pengar och i miljö. Om du som konsument vill spara miljö och pengar, så kan du göra det genom att tacka nej till reklamen.

För att slippa mycket av den adresserade direktreklamen, skriv vykort till de största adresskällorna som är:

Spårnämnden
Box 2280
103 17 Stockholm

Postiad, Par DM-Bolaget
Sjöviksgatan 4
117 90 Stockholm

Miljö Aktuellt

I dagarna har vi öppnat Återvinningsgårdar och Miljöstationerna. Dessa ställs invid Statoi i Malmberget och Gällivare samt invid Konsum i Koskullskulle. Stationerna går helt i miljös tecken. Virket är av lärkträd och behandlas endast med linolja. Vi valde lärkträd då detta träslag ej är miljöskadligt som impregnerat är. Impregnerat virke innehåller koppar, krom och arsenik. Skötseln av stationerna delas upp på GVA-avdelningen (Gatu-Vatten och Anläggning), RECAB samt personalen på den plats där den står uppställd.

I dessa stationer kan du lämna glas, papper och ditt miljöfarliga avfall. Glaset uppdelas i en ofärgad del, där du lämnar flaskor, fönsterglas och syltburkar i den vita glasigloon. Det färgade glaset lämnas

i den gröna glasigloon. Det är mycket viktigt att inte blanda ihop glassorterna för då ställer det till problem när man skall återanvända dem.

Papperet lämnas i den blå träpanelklädda containerna. Det finns en lucka på ena långsidan där du kan släppa in tidningar, journaler och kartonger.

Ditt miljöfarliga avfall lämnar du in på den röda miljöstationen. Spilloljan kan du antingen hälla in i den speciella tankern som finns inne i stationen eller så kan ställa ned din dunk i lådan som står på golvet. Denna låda är avsedd för spilloljor, lösningsmedel och färgrester som finns i sin originalförpackning och som det går att läsa av etiketten på. Burkar, flaskor och andra kärl som innehåller miljöfarligt avfall och som det inte

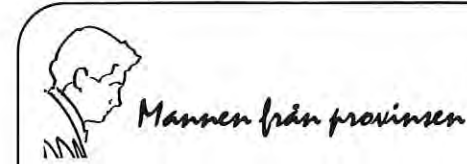
framgår vad de innehåller kan du märka med text där du beskriver vad det är eller vad du använt den till.

Lysrör, bilbatterier, knappcellsbatte- rier, uppladdningsbara batterier och upp- laddningsbara hushållsartiklar kan du också lämna hit.

Allt miljöfarligt avfall tas sedermera omhand för destruktion och återvinning vid Miljöteknik i Luleå.

Varför lägger vi då ned så mycket arbete på detta? - Jo, vi försöker att bevara och skydda våra fina fiskevatten, hjortronmyrar, lingontuvor och blåbärs- ställen så att även våra barn skall få uppleva detsamma som vi fått. All gynna miljön är ej svårt, bara naturligt.

Lars Tano

Kommer Kungen? Kungen kommer, kungen kommer!...

Genom århundradena har de orden väckt rysningar och förväntan hos menigheten. Nu är det dags för Gällivares del igen.

Jag har flera anknytningar till vår monark. Senast i somras då en skara hängivna rojalister samlades vid Pullinki för att fira minnet av triangel- mätningarna i Tornedalen som bevi- sade att jorden ser ut precis som New- ton sa - som en mandarin, inte som en citron. Med glansiga ögon travade vi upp på bergets topp bara för att få besked att kungens helikopter inte funkade och att han tagit in på Hapa- randa Statt istället. Vi spelade med J P Nyströms på middagen iallafall, men lite trumpna såg gästerna ut. Det hjälpte inte att vi berättade att Markus bakom orgeln faktiskt hade petat på kungen vid ett tillfälle. Det var när Björnfallan invigdes 1973. Han och Mats Dahlström hade som vakna 11- åringar räknat ut att kungen skulle ta bakvägen ut efter invigningen och därför gömde de sig strategiskt vid bakre dörren. Mycket riktigt kom monarken och innan SÄPOgorillorna fattat någonting tryckte de pek- fingrana i vecka livet på monarken

och skuttade sedan därifrån med fullgjort uppdrag.

Vidare kan jag skryta med att ha en kompis som på väggen har en tavla med dels odiskade bestick som kungen brukat, men dessutom! - en fimp!. Den välbevarade statshemligheten att kungen då och då tar en cigarett är röjd och bevisad medelst en inramad cigarettstump i en stuga i Jokkmokks- fjällen (Jag vill minnas det var Prince han rökte, vad annars?)

Den allra mest påtagliga erfarenheten av kungen jag har daterar sig till februari 1990. Då fick jag ett brev som det stod "Hovstaterna" på i av- sändarhörnet. Det visade sig vara en inbjudan till kungamiddag på slottet. Eftersom jag har många vänner inom tryckeribranschen, tog jag för givet att det hela var ett skämt. Men när jag frågat dem alla, blev jag misstänksam, tog telefonen, slog upp "Slottet" i telefonkatalogen, fick tag på Tarras- Wahlberg och frågade henne om det verkligen var rätt person som fått in- bjudan. Hon bekräftade att det var musiker med fru Svante Lindqvist som var inbjuden och tillade dessutom att jag var den förste genom åren som betvivlat inbjudan: "... de flesta andra tycker det dröjt för länge", sa hon.

Vi for ned till huvudstaden i ny frack och hyrd klänning. Kan man inte spela så bra kan man åtminstone vara snyggt klädd, brukade Tedde Eriksson säga inför konserterna med Malm- bergets Musiksällskap.

Placeringslistan var nåt i hästvåg. Prins Bertil, Ingvar Carlsson, Willy Wachtmeister, Staffan Scheja, Per

Myhrberg "Här är iallafall en som är bondigare än vi ", sa Katarina. "Han heter Gustafsson". Det visade sig vara Överbefälhavaren

Innan måltiden lektes nån typ av "Sista paret ut" dvs alla gick runt efter väggarna och hälsade på alla. Sen kom di kungliga. De hälsade på oss. Kungen var kort. Silvia var kortare.

Katarina och jag hamnade i var sin ände av bordet i Karl den Elftes galleri och sen kom maten. Det var lamm- consommé - som var påtagligt lik Gustav Bonges köttsoffa, pärlhöns och slätvar och allt var det var. Kaffet drack man stående. Jag pratade med Scheja och Thomas "Grodan Boll" Funck. Theodor Kallifatides pratade med Drottningen.

Kl 23.00 var det slut. Curt Nicolin hakade på sig slängkappan och dok- torshatten och som Mandrake gled han ut till limousinen. Ante kom och hämtade oss i sin nyvättade Fiat Pan- da och de livréklädda gardisterna sök- te förgäves efter handtaget till bak- dörren tills Ante upplyste om att det var en tvådörrens bil.

Hur hamnade vi där ? Jag misstänker att det var Curt Bodström som skick- ade oss. Landshövdingar gör visst sånt. Jag hade mött honom i advents- tid på gatan i Luleå och vi berättade historier för varandra. Så om ni möter en landshövding - dra nå't kul och ni kanske kommer till kungen. I annat fall kan ni ta er till Tippen 1/4, för då kommer kungen dit. Om helikoptern funkar.....

Svante Lindqvist

Kommunbladet 25 år

Kommunbladet har fyllt 25 år och 70 nummer. Gällivare kommun var först i Norrbotten med att utge ett kommunalt informationsblad. Redaktörerna har skiftat och jag bad två av redaktörerna skriva ett kåseri om sin tid med kommunbladet.

Den första redaktören

Macke och jag upplevdes nog som lite udda typer när vi flyttade tillbaka till Norrbotten efter cirka 20 år i Stockholm. 20 år men inte i följd. Macke och jag hade den lilla egenheten att vi älskade vårt Norrbotten, men kunde inte försörja oss här. Jag jobbade en tid i Småland och Macke fanns då i Stockholm. Det var heller inte så bra, avstånden var stora. Då bestämde vi oss för att i fortsät- tningen skulle vi bosätta på samma ställe. Då fly- tade vi : till Boden, till Stockholm, till Luleå, till Stockholm, till Luleå osv, osv.

I ett avseende liknade vi laxen i de norrbottenska älvarna. När våra barn föddes bodde vi alltid i Norr- botten.

Hem till Norrbotten

Det är nog så med de flesta norrbottningar att vi vill bo här i Norrbotten. Så - vi flyttade hem till Luleå, med en idé om att använda våra kunskaper bl.a. till att sprida information till kommuninvånarna i länet. Den första som tog kontakt med oss var Gunnar Lidman. Han ville att vi skulle komma till Gällivare för att hälsa på och lära känna kommunen. Under den resan lärde jag mig bl a, att man säger inte Gällivare kommun. Man säger Gällivare-Malmberget. Det tror jag var en viktig lärdom. Hur som helst så var det normalt väldigt lätt att komma till tals med invånarna. Men en gång hade jag definitivt svårigheter.

Att inte förstå

Kommunen gjorde en stor satsning inom äldreomsorgen. Bl a byggdes små stugor för ensamstående gamlingar. Stugorna byggdes ute i kommundelarna och ofta var det ensamstående som skulle bo där. Den här fina satsningen ville vi förevisa i kommunbladet och jag åkte ut för att träffa en gammal tant, som nyss flyttat in i sin stuga. När jag kom fram till stugan, gick tanten och gömde sig. - Jag försökte med lock och pock att få henne lite mera positiv till min närvaro, men det verkade hopplöst. Efter en tids bearbetning kom hon dock fram med ganska avvisande min. Först då började jag förstå var felet låg, vi talade inte samma språk.

Hon förstod inte mig och förstod inte henne. Hon kunde inte tala svenska och jag behärskade varken finska eller lapska språket. Efter diverse turer fick jag ändå ihop en liten stori om tantens nya hem och jag tror inte jag brukade allt för mycket våld mot hennes egna känslor. Hon verkade mycket nöjd med sitt lilla hus.

Pionjärer

Gällivare kommun var pionjärer i Norrbotten när det gäller att informera kommuninvånarna. Många kom- muner kom efter, men Gällivare var först. Jag är mycket stolt över att vara den första redaktören för GÄLLIVARE KOMMUNBLAD.

Annabritta Nilsson

En intressant uppgift

Kommunbladet fyller 25 år och själv skulle jag ha 10-årsjubilerat om jag inte hade fått sparken. Jag knäpade nämligen ihop mitt premiärblad i februari 1985. Riktigt hur jag hamnade på redaktörstolen kommer jag faktiskt inte ihåg. Förmodligen var det så att Malmfältens Grafiska hade lagt in anbud på tryckningen och be- hövde någon som skrev och redi- gerade. För den uppgiften var jag väl mer eller mindre självskriven efter- som jag råkade finnas i huset.

Det kändes lite pirrigt när det var dags att göra premiärnumret, men när det kom till kritan gick det mesta som smort. Det var mycket Lars Israelssons förtjänst. Han var planeringssekre- terare på den tiden och gjorde allt för att hjälpa mig på traven. Och när Lasse inte hann med ryckte Inger Junkka in med sakkunskapen. Inför varje nummer kallades jag till ett plane- ringsmöte, som för det mesta inte gav särskilt mycket. Visst hade represen- tanterna för de olika förvaltningarna en hel del tips att komma med, men sällan av den digniteten att de skulle kunna fylla en tidning. Lasse förstod mitt dilemma. Efter varje planeringsmöte viskade han:

- Kom in till mig så ska jag se till att du får något att skriva om. Jag har några spännande projekt på gång. Lasses "projekt" blev för dem mesta huvudartiklar.

Projekt blev nyheter

I mitt första nummer kunde jag presen- tera Malmbergsplanen. En arbetsgrupp hade jobbat fram ett åtgärdsprogram som skulle göra det "förslummade" gruvsamhället attraktivare. Konsulten Uno Olofsson och hans grupp hade en hel del i bakfickan. Tippsta skulle få en rejäl ansiktslyftning, utebad skulle byg- gas och grönområden anläggas. Ja, till och med Gropen skulle bli mindre störande.

Vi - fotografen Börje Rönnerberg var för det mesta med - besökte inför premi- ärinsatsen Tjautjas, byn som vi då tyckte andades idel optimism. Vi tittade också in i det nyinvidga ridhuset och ägnade ett helt uppslag åt Gällivare marknad. Höll i marknadstrådarna gjorde i mitten av 80-talet turistchefen Birgitta Pettersson.

Jag gör i mitt arbete på Mediafolket en hel del publikationer - böcker, tidningar och broschyrer. En av de roligare upp- gifterna har varit att knäpa ihop Gälli- vare Kommunblad. Främsta anled- ningen är nog att jag fick göra det med tämligen fria händer.

Nöjda läsare

Läsarna var tydligen också nöjda med resultatet. Det är inte precis varje

dag en tidningsredaktör får beröm, men våren 1989 fick jag det. Margareta Granström - högscolepraktikant - hade då gjort en informationsöversikt för kommunens räkning. Hon frågade bland annat 50 medborgare vad de tyckte om kommunbladet och alla var enbart positiva till både innehåll och layout. Jag blev nästan generad när jag tog del av superlativerna. I sin rapport skrev Margareta så här:

- Tidningens nuvarande nivå beträf- fande format, layout, disposition av innehållet och språklig stil bör tveklöst bevaras. Tidningen uppfattas allmänt som informativ på ett trevligt sätt. Det seriösa intrycket gör den direkt urskilj- bara från den "glassiga" massrek- lamen. Kommunalanställda, och inte minst kommunpolitiker, som för övrigt anser sig vara välinformerade, fram- håller att kommunbladet förmedlar mycket nytt för dem.

Jag sträckte naturligtvis på mig, inte minst med anledning av den sista meningen. Men faktum är att jag under de år jag gjorde kommunbladet kunde betydligt mer om Gällivare än om min egen hemkommun Kiruna. Det var helt enkelt nödvändigt att hänga med i svängarna. Den information som för- medlas av ett kommunblad måste ju vara korrekt. Tyvärr förbättrade de positiva omdömena i Margareta Gran- ströms rapport inte min ställning som redaktör. Tvärtom. Jag hann bara göra ytterligare ett nummer innan jag fick sparken. Min snälle "handledare" Lars skulle ta över.

Nytt ansikte med färg

Kommunbladet fick efter det ett delvis nytt ansikte. Vi hade visserligen mot slutet av min femåriga redaktörstid gått över till A 4-format, men färgbilder var inte att tänka på. Det tillät inte den snävt tilltagna budgeten. Den nye red- aktören fick tydligen helt andra resur- ser. Nu hör bilder i fyrfärg till ordningen för dagen. Eller för kvartalet bör man kanske säga eftersom kommunbladet kommer ut fyra gånger om året. Jag upplevde som sagt de fem redaktörs- åren som en mycket trevlig tid. Jag fick träffa och intervju en rad intressanta människor och skildra skeendet i en expansiv kommun. Ett par av intervju- offren kom att bli rena seriefiguren. Jag tänkte då på Kåkstans driftige projekt- ledare Martin Sandin, men också på konstnären Berry Kurkkio, vars slit med den mäktiga tjaderspelsreliefen var mist sagt fascinerande. Jag var för fem år sedan nästan helt övertygad om att han aldrig skulle få den klara. Nu är den det.

Gratis Berry!

Åke Barck

Vilka är personerna på bilderna?

Kommunbladet har haft fotografier av högsta klass. Rolf Ericson, Gunnar Bergbom och Börje Rönnerberg skickade några bilder som jag tycker speglar tiden på ett fantastiskt sätt. Det är bara att sitta ner och tänka tillbaka 25 år. Spela lite tidstypiska skivor med Hep Stars så hamnar du rätt i dina tankar. Och fyll i tävlingen om vilka personer som är på bilderna. Vinnare blir den som lyckats fylla i flest rätta namn. Priset blir en Friska Gällivare kasse med hjortron, musik, souvenirer och böcker från vår kommun.

3

1

Foto: Rolf Ericson

4

2

Foto: Rolf Ericson

5

Foto: Gunnar Bergbom

6

Foto: Gunnar Bergbom

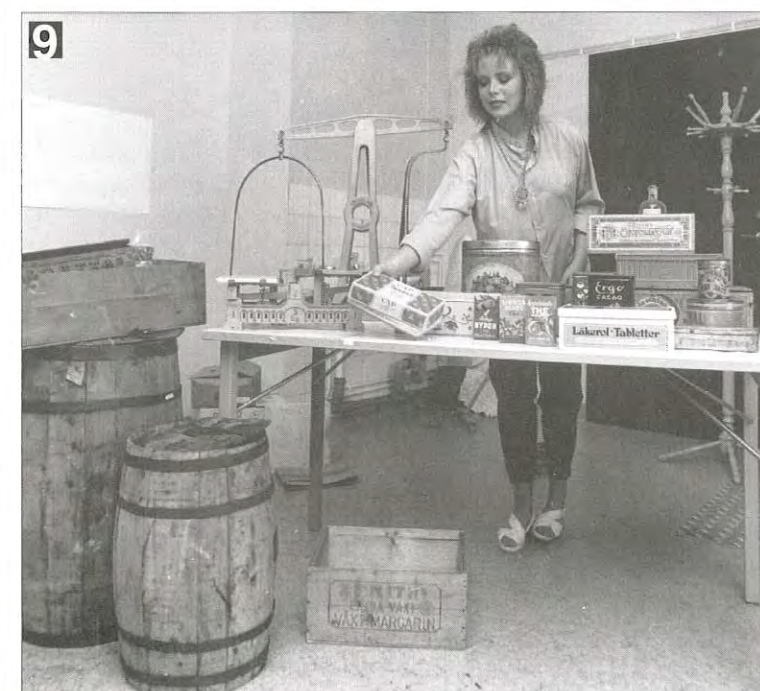
7

Foto: Gunnar Bergbom

8

Foto: Börje Rönnerberg

9

Foto: Börje Rönnerberg

Vilka är personerna på bilden?

Bild 1

Bild 2

Bild 3

Bild 4

Bild 5

Bild 6

Bild 7

Bild 8 Bild 9

Namn: Adress: Postadress:

Insänd talongen till Gällivare Kommunblad, Lars Israelsson, 982 81 Gällivare, senast 1 maj 1995.

IT'S GÄLLIVARE

3 000 datoranvändare i nätverk Gällivare

Bakgrunden till Projekt IT's Gällivare

Gällivare har inte gjort sig känd som en kommun som satsat på dator- och informationsteknik. Men vid en inventering ur IT-perspektiv som gjordes på initiativ av den lokala företagarföreningen under 1994 framkom att Gällivare mycket väl hävdar sig i detta hänseende.

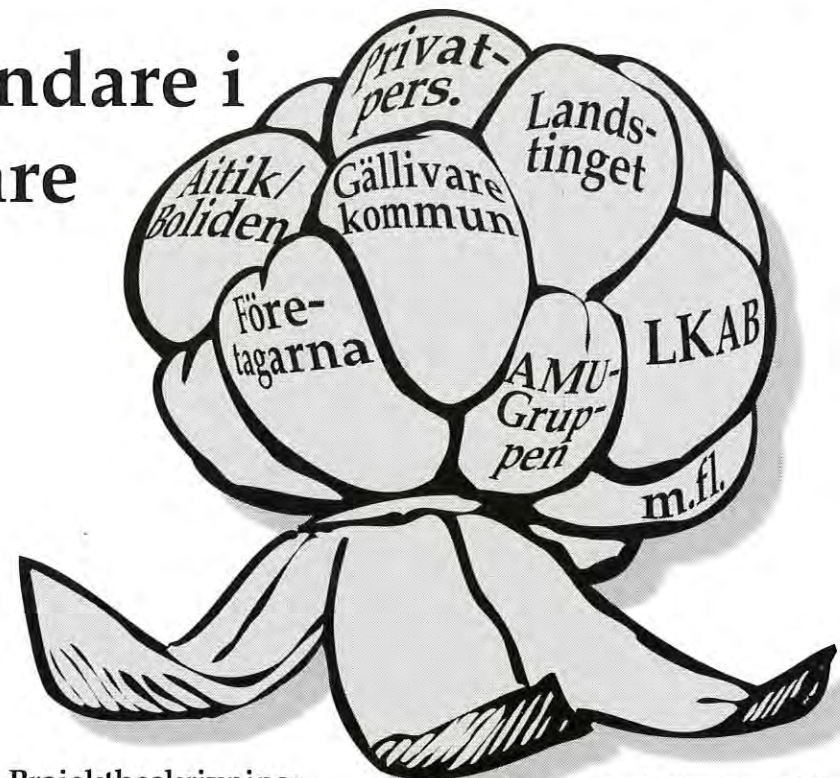
Det visade sig bland annat att; Gällivare kommun sedan 1988 kör sin kraftfulla minidator (IBM AS/400) själv. Att Välkommaskolan är ett av landets dator-tätaste gymnasium (7 elever per dator) och här kommer en multimedialinje att startas hösten -96. Dessutom finns ett mycket väl utbyggt nätverk inom skolväsendet och den kommunala förvaltningen.

Landstinget eller Gällivare Sjukvårdförvaltningsdistrikt är med sin satsning på teleradiologi ledande i världen på detta område. Bland annat skickas röntgenbilder dagligen från Pajala och Jokkmokk till röntgenläkaren i Gällivare. En teknik som bara tillämpas i Gällivare och Texas på denna höga nivå.

LKAB som datoriserades redan på 50-talet! Här är datorn ett vardagligt verktyg. Vid det andra stora gruvföretaget Aitik arbetar man med att införa IT-teknik i själva gruvbrytningen.

Även inom övrigt näringsliv finns datorer som en naturlig del i det vardagliga arbetet. Eller som en företagare uttryckte sig; I Gällivare snackar vi inte så mycket om datorer, här jobbar vi med dem.

Slutligen bör nämnas att Gällivare redan idag har inte mindre än tre olika möjligheter till digitala överföringar med optoteknik söderut. Optokabel utmed E 10:an, Malmbanan och via länk till Jokkmokk därefter optokabel.

Projektbeskrivning:

Något som däremot har saknats är ett övergripande strategibeslut och ett lokalt samarbete mellan näringsliv och offentligt sektor inom IT-området.

Grunden till IT's Gällivare är en ide om en lokal IT-stiftelse eller styrelse med representanter från både offentlig sektor och näringsliv. Stiftelsen/styrelsen skulle ha som huvudsaklig uppgift att samordna samt besluta om viss standard och utvecklingen på IT-området. Detta samarbete är unikt och skulle ge Gällivare en stabil grund för utveckling av informationsteknologin.

Idén är även att utgå från det verkliga praktiska behoven som växer fram allteftersom teknologin utvecklas. Att börja med det enkla och därefter bygga ut när konkreta behov finns. Dock bör man starta i så pass stor skala att en viss kritisk massa uppnås. Genom detta får man möjligheter att erbjuda t.ex. internetanslutning till en låg kostnad. Något som är av stor vikt för att locka till sig småföretag och privatpersoner i byggandet av ett digitalt nätverk i Gällivare.

Steg 1 – Är att bilda t.ex. en stiftelse som ägs gemensamt av kommun och

näringsliv. Denna skall som sagt i första hand samordna de lokala satsningarna på IT-området. Genom ett brett ägande får man på ett naturligt sätt en samordning.

Steg 2 – Består i att koppla samman de redan väletablerade och stora nätverken hos kommun, landsting, LKAB, Aitik/Boliden mineral och AMU-Gruppen i första skedet. Det handlar då om ca. 3 000 datoranvändare som tämligen enkelt kan starta ett digitalt informationsutbyte (t.ex. E-mail). Samtidigt påbörjas utvecklingsarbetet med WWW-servern.

Steg 3 – När IT's Gällivare formaliserats och grunderna är lagda i servern, kan man gå ut och erbjuda företag, organisationer och privatpersoner att ansluta sig. På detta vis får man genast en stor mängd potentiella användare och det kan bli billigt att ansluta sig. Tanken är att genom en medlemsavgift och vissa avgiftsbelagda tjänster finansiera driften av verksamheten när vi nått detta stadium.

En fundamental tanke bakom IT's Gällivare är att informationsteknologin skall göras tillgänglig för alla kommuninneboende.

Gällivare får – fler och bättre flygförbindelser

Aldrig förr har Gällivare haft så många flygförbindelser med Stockholm. Med den nya turlistan som gäller från och med den 26 mars, blir det möjligt att resa på morgonen och vara hemma på kvällen i båda riktningarna.

Transwede som har huvudansvaret för linjen har inlett ett samarbete med Air Nordic, som idag flyger på bl.a. Borlänge.

– Det glädjer mig att vi nu kan erbjuda Gällivare ett bättre och bredare flygprogram, säger Birgitta Hedblom, chef vid Transwedes centralbokning i Gällivare.

Tillsammans kommer de båda flygföretagen att utöka förbindelser. I princip blir det så att Transwede kör den första och sista turen med Fokker 100 och Air Nordic kör turerna i mellan med ett mindre plan, en Fokker F27 med plats för 44 passagerare.

Måndag, tisdag och onsdag kommer vi att tre avgångar respektive ankomster per dag. Inför helgerna, torsdag och fredag, utökas detta till fyra om dagen. På lördagar blir det liksom tidigare en tur om dagen medan det på söndagar kommer att finnas två avgångar från och tre ankomster till Lapland Airport.

Engagerade ungdomar

Nu är stipendiaterna för kommunens utvecklingsstipendium för ungdomar utsedda. Kommunens rådgivningsgrupp utsåg enhälligt Johan Sjökvist och Daniel Persson till 1994 års utvecklingsstipendiater.

Motiveringen var att de genom sina insatser i Ungdomsrådet och med genomförandet av "Ung å Ren"-kongres-

– Den nya lösningen är ett resultat av det goda samarbetet mellan Transwede och Gällivare kommuns flygråd, berättar Birgitta Hedblom, Transwede Airways AB.

Tidigare gick alla turer till Arlanda via Umeå. Nu kommer man att alternera mellan Umeå och Luleå. Luleå återkommer alltså som flygdestination för oss Gällivarebor.

– Naturligtvis kommer Transwedes priser och rabatter att fortsätta och gälla hela resvägen, trots att man kommer att flyga med två bolag, berättar Hedblom vidare.

– Samarbetet kommer inte heller att påverka företags kundernas pendlarkort eller företagsbiljetter. Vi hoppas att de som reser i jobbet skall uppskatta vår nya lösning på Gällivares flygkommunikationer, avslutar hon.

Johan Sjökvist och Daniel Persson

sen under 1994 visat på stort engagemang, framåtanda och entusiasm. Stipendiet som är på 5 000 kronor delades ut i samband med "SnöRöjjet" under JVM-veckan den 1-5 mars.

Vi fortsätter vår enkät...

Vi är på G!

I vår marknadsföring av Friska Gällivare använder vi oss av en gammal slogan – Vi är på G! För att få en mer förankrad bild av sanningen, frågade vi några ute i näringslivet hur de ser på den närmaste framtiden i Gällivare.

Solceller från GPV ger kraft till satelliten Astrid

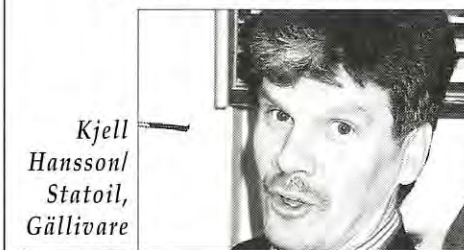
Peter Johnsson/ GPV – Gällivare Photo-Voltaic

– Att vi fick leverera solcellerna och testa de färdiga panelerna till den senaste svenska satelliten Astrid, ser vi som ett erkännande av vår kvalitet.

– Marknaden för solenergi produkter växer och vi har lyckats väl på den Europeiska marknaden. Huvudsakligen i Tyskland, Holland, Schweiz och Italien.

– Idag säljer vi i princip allt vi kan producera och siktar på en expansion. Ännu återstår dock en del problem att lösa med godstransporter och underleverantörer.

Vi är övertygade om att det kommer att bli bättre

Kjell Hansson/ Statoil, Gällivare

– Vi har liksom hela branschen tappat i bensinförsäljning under de senaste åren. Nu ser vi dock att det håller på att vända uppåt igen.

– Ser vi på hela stationen med butik och tillbehör är det ännu mer positivt. Bland annat får vi fler och fler fasta kontokortskunder.

– Detta gör att vi nu kommer att satsa hårt på att utöka vår service till våra kunder ytterligare.

Öppet hus drog 2200 personer

Det blev en total succé när kommunhuset hade öppet hus. 2200 personer gick husesyn och fick med sig kommunala kunskaper av en personal som glatt berättade om sina arbetsuppgifter. Publiken blev glatt överraskad över allt vad kommunen kunde erbjuda under öppet hus. Men också vår vänort Vågan ställde upp och berättade om sin kommun och bjöd på fiskesoppa och lefsor. En bild säger mer än tusen ord så därför visar personalbladet Kjell E Lundbergs bilder över öppet hus på kommunhuset.

Lördag klockan 10.45 blev kön allt längre utanför Kommunhuset.

Kommunhusets foajé var mer än fullsatt av intresserade besökare

Berry Kurkkio skålar glatt i skolmuggen som delades ut till besökarna

Miljöinspektör Åke Israelsson visar upp sina miljöinstrument

LarsErik Johansson, kultur- och fritidschef, visar Paris tavlor i Internet

Tekniska kontorets personal berättar och visar vatten-, och avloppslednin garna från sin filmbuss.

Kungen inviger Malmens väg på skoter 1:a april

Foto: Pica/Holmström

Lördag den 1 april får Malmberget och Nattavaara besök av vår kung. Det är inget 1:a aprilskämt kan Kommunbladet lova! Stiftelsen Råne Älvdal har lyckats att få kungen att inviga Malmens väg, åka skoter och äta lunch i Nattavaaraby. 1 april blir säkerligen en festlig dag, men vi får inte glömma de människor som levt efter Malmens väg. De har levt på platser som idag är bortglömda. Bonden Pehr Andersson, Nuortikon Maria och Härkmyr-Lasse har dock satt spår i vår historia.

Bonden Pehr Andersson från Sörbyn begrav sig i slutet av 1600-talet till Illuvar. Han gick längs Råne älvdals skogar och hans mål var ett stort berg i norr vid Illuvar. Pehr träffade vid Illuvar några samer som visade honom några svarta stenar. De berättade för honom att stenarna kom från berget som låg någon mil därifrån. Berget som senare fick namnet Malmberget.

Stenarna visade Pehr vid hemkomsten till Sörbyn för sin bror. Några år efter Pehrs död visade brodern stenarna för prästen i Råneå. Han visade dem i sin tur för löjtnanten Carl Thingwall som förstod värdet av malmstenarna. De blev kända i Stockholm och det blev startskottet för malmbrytning i Malmbergsgruvorna. Men en brytning som var mycket primitiv och med stora bekymmer att transporterna malmen med renackjor till kustens bruk. Historien kommer dock ihåg bonden Pehr Andersson som upptäckaren av Malmbergsmalmen.

Nuortikon Maria - en hemsk historia

Nybygget i Nuortikon anlades av Hermelin 1799. Under 1800-talet var Nuortikon en plats som besöktes av samerna, bönderna, upptäcktsresande som var på väg till Malmberget eller till kusten. Ture Axelsson från Nattavaara har forskat om en kvinna som fick namnet Nuortikon Maria. Hon levde av resenärerna på många olika sätt. Det finns hemska historier om hur hon tog död på sina gäster. Men sanningshalten har varit svår att bevisa. Kommunbladet skall dock avsluta med citera en notis från Norrbottens Kuriren 1870: "Lappnybyggare enkan Maria Andersdotter från Nuortikon i Gällivare socken, en 68 års qwinna hwilken under en längre tid, så som det oicke utan skäl förmodas, biträdd af mer eller mindre syndige rådgifware, emot e.v. Landskanslisten Dahl, användt alla intrigens wapen för att tillegna sig en honom (Dahl) tillhörig renhjord, dömdes fredagen den 11 dennes till straffarbete under 1,5 års tid samt till förlust medborgerligt förtroende under en tid af 6 år...". Vi får återkomma till Nuortikon Maria

Härkmyr Lasse - 18 mil på skidor

Härkmyran var en av de viktigaste platserna längs Malmens väg. Malmkontoret som fanns här vägrade in malmen som

"skridskoåkningen". Men en längre glid-skida, som var hårklädd på undersidan och en kortare som han sprakade sig fram med, påminde detta om skridskostilen."

Härkmyr Lasse med sin familj utanför sitt hus i Härkmyran

transporterades av samerna. Men Härkmyran har också blivit känd av en person som bosatte sig på platsen. Han fick namnet Härkmyr Lasse. Historierna om honom är många. Ann-Chatrine Granström berättar i häftet Malmens väg följande om honom; "Vintertid kunde han bege sig på skidor till kyrkan i Gällivare, nio mil enkel resa. Han startade vid gryningen omkring klockan 04.00 och var framme i Gällivare lagom till högmässans start. Efter högmässan åt han och vilade, för att vid 14.00 tiden bege sig hemåt igen. Han var framme vid Härkmyran innan det blev mörkt. Härkmyr - Lasse klarade alltså av två Wasalopp under en och samma dag. Förmodligen var han dessutom den som först använde sig av den så kallade

1:a april - Inka sjunger Kungssången

Den gamla Hermelinstippen får fint besök den 1:a april kl 10.00. Sveriges kung besöker Tippsta i Malmberget. Han kommer att möta ortens egna förmågor. Ingemar "Inka" Gustavsson har fått den svåra utmaningen att sjunga Kungssången. Sameskolans elever sjunger samiska sånger. Och givetvis kommer Malmbergets Musikkår att finnas på plats i Tippstaarenan. Korta tal kommer att hållas av Gunnar Lundgren, kommunfullmäktiges ordförande och Carl Ameln från LKAB. Invigningstalet håller givetvis kungen. Det blir även ett historiskt skådespel med gruvarbetare som lastar malmen in i akkijor. Kenneth Pittsa blir renföraren som leder ut, tillsammans med kungen,

Kjell Bergqvist från Malmberget har fått äran att skapa kungagåvan.

Foto: Lars Sundvall

renrajden från Tippsta. Publiken bjuds på kaffe, hembakt bröd, korvgrillning, vinbärdricka av lokala leverantörer. Hus-hållningssällskapet, Husmodersföreningen och Hembygdsföreningen ansvarar för serveringarna på Tippsta. De uppmanar folk att komma i god tid och parkera på de av hemvärnet anvisade parkeringsplatser vid Smedbergs samt vid Puoitakvägen. Det är lättare att komma från Puoitakvägen. Skotrarna har speciella parkeringsplatser. Efter invigningen har LKAB öppet sitt gruvmuseum.

Bertil Holmgren och Törner Axelsson välkomnar kungen till hembygdsgården i Nattavaara.

Foto : Lars Sundvall

Skoterfärd längs Malmens väg

Kungen kommer själv att köra skoter längs vinterleden. Men det är givetvis skoterklubbarna som organiserar hela skoterfärden. Det blir en vacker resa genom skogslandskapet som kungen får uppleva. Skoterklubbarna vill också visa nyttan av en skoterled som ger ordning åt skoteråkandet.

Invigning av Nattavvarabys hembygdsgård

Vid lunchtid anländer kungen till Nattavaara. Han kommer att träffa byborna, skolelever och se Svante Oskarsson skulptera en träfigur med sin motorsåg. Kungen kommer också att inviga hembygdsgården i den gamla skolan från 1800-talet. Hembygdsföreningen har arbetat intensivt med att rusta upp skolan. Tusentals arbetstimmar har lagts ned och kungens besök blir ett tack för allt arbete. Kungen bjuds på en lunch innan han far vidare till Gunnarsbyn.

Kungagåvans skapare

Kjell Bergqvist från Malmberget har fått äran att skapa Gällivare kommuns gåva till konungen. Han har renen som sitt favoritmotiv och på en tjärstubbe har han placerat renar. Men givetvis finns även renrajden med på tjärstubben. Kjell skapar sina motiv med en liten skarpslipad kniv. Han har fått "med beröm godkänd" av Martin Stenström som faktiskt på 1950-talet fick överlämna en gåva till kungen. Men den 1:a april blir det Kjell Bergqvist renhjord och renrajd som blir kommunens gåva till vår kung.

Det händer i A P R I L

- 1 Invigning av Malmens väg
- 1 Musikcafé Centralskolans café
- 2-11 Konst "Graeme Todd" Adolf Henriksson hallen
- 3-30 Konst Tuoddarvillan vard 12-16
- 3-30 Konst "Anette Larsson" Centralsk.café
- 3-28 "Skidan genom tiderna" Gällivare hembygdsmuseum
- 3-28 Textiltutställning "Ingrid Apelqvist/MajSiri Larsson" Gve hembygdsmuseum
- 4 Invigning av Mariaskolan med tal, körsång och loppmarknad
- 8 Dundret Runt
- 8 Skotertävling Sammakko
- 9 Barnens Dundret Runt
- 11 Teater "Kunde prästänkan kan väl Du" Nordan Malmberget
- 14 Mannen från Malmberget visas i TV 2 kl 21.30
- 19 Jazzkonsert "Nina Brodd" Malm Hotell
- 22 Teater "I afton dans" Blå Forell
- 22-23 Norrlandsmästerskap i tyngdlyftning Sporthallen
- 22 Gällivare Nappet på Vassaraträsk. Sveriges största
- 23-28 Konstutställning "Marjut Börjefors" Adolf Henriksson hallen
- 25 Om ortsnamn "Albert Falck" Gve bibliotek
- 26 Författarebesök "Lars Molin" Malmbergets bibliotek
- 30 Valborgsmässofirande på hembygdsomr.

Foto: Kjell E Lundberg

Det händer i M A J

- 2-28 Konstutställning Tuoddarvillan vard. kl 12-16
 - 2-31 Konstutställning "Elvy Drugge" Centralskolans café
 - 2-31 Konstutställning "Eva Åberg" Gällivare hembygdsmuseum
 - 10 Vårkonsert med Musikskolan Nordan
 - 10 Tjejkonferens Sporthallen och Nordan
 - 12 Jazzkonsert "Peter Janssons trio" Malm Hotell
 - 13-31 Hattutställning Malmbergets bibliotek
 - 17 Norges nationaldag Centralskolans café
 - 18 Folkacetävling Dunderbanan
 - 24 Jazz-Jam Malm Hotell
 - 31 Veteranbilutställning Malmbergets biblio.
- Alla föreningar får gratis informera i Kommunbladet om arrangemang som är offentliga. Anmäl dina arrangemang till Kultur -, och fritidskontoret 982 81 Gällivare

Ansvarelig utgivare : Ralph Forsberg
 Redaktör : Lars Israelsson
 Gällivare kommun, 982 81 Gällivare
 tfn: 0970-18115, fax: 0970-14451
 Foto : Lars Sundvall
 Produktion : MG Tryck AB, Gällivare